

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
.....2022 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

От проф. Сашо Пенев – министър на образованието и науката

Относно: *Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката.

Предложеният проект на акт е изготвен във връзка с установена необходимост от прецизиране функциите на отделни дирекции в съответствие с правомощията на министъра в качеството му на орган, провеждащ държавната политика в областта на образованието и науката, реструктуриране на част от дирекциите с оглед подобряване и оптимизиране на дейността и повишаване ефективността при изпълнението на политиките на Министерството на образованието и науката (МОН) и укрепването на административния му капацитет.

За преодоляване на неблагоприятните въздействия и последиците от кризата във връзка с COVID-19 Европейският съюз създаде специален инструмент - Механизъм за възстановяване и устойчивост. Механизмът е иновативен резултатно ориентиран инструмент, който цели да осигури ефективна и значителна финансова подкрепа за ускоряване на прилагането на устойчиви реформи и свързаните с тях публични инвестиции в държавите членки на ЕС. В рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) са предвидени инвестиции в размер на 1,6 млрд. лв., които да подпомогнат реформите, развитието и модернизацията на образователния сектор в страната. Тези средства ще бъдат управлявани от МОН и представляват около 8 % от общия финансов ресурс по плана. Към настоящия момент в структурата на министерството няма обособена самостоятелна дирекция, която да осигурява хоризонтална и административна координация между всички стратегически документи и политики на правителството. Част от тези функции се изпълняват от отдел „Политики за стратегическо развитие“ в рамките на дирекция „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“. Предвид стартирането на НПВУ, са добавени функции във връзка с координацията по неговото изпълнение и осъществяването на текущо наблюдение върху постигането на ключовите етапи и цели и навременното изпълнение на заложените реформи и инвестиции. Това налага формиране на ново структурно звено, което ще изпълнява функции по координиране, мониторинг, оценка, анализи, отчитане на дейностите във връзка с:

- докладване по напредъка в изпълнението на ключовите етапи и цели по Националния план за възстановяване и устойчивост в областта на образованието и науката;
- приетата Стратегическа рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021 - 2030);
- координация при изпълнението на политиките и осъществяването на дейностите в областта на образованието и науката, финансирани със средства от

националния бюджет, от Европейския съюз и други международни фондове и програми;

- постигане на целите на Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 и на Националната програма за реформи.

В проекта на акт се предлага реструктуриране в специализираната администрация на дирекция „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“ и обособяване на отделна дирекция с наименование „Политики за стратегическо развитие“. Промяната в структурата на Министерство на образованието и науката цели постигане на синергия и допълняемост на резултатите от изпълняваните политики, както и укрепване на административния капацитет за изпълнението на новите функции. В резултат от това функциите на другият отдел в дирекцията ще преминат към дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, със запазване на структурното звено, отговарящо за дейностите по разработване и изпълнение на държавната политика за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти. По този начин ще се засили връзката и подобри координацията при разработването и изпълнението на държавната политика в областта на предучилищното и училищно образование и политиките и дейностите, свързани с повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, които са основни участници в рамките на образователния процес.

С проекта на акт се предвижда също така обединяване в специализираната администрация на дирекции „Организация и контрол“ и „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“ в едно структурно звено. Голяма част от функциите на двете дирекции са сходни и близки по съдържание по отношение организацията, координацията и контрола на дейностите и институциите в системата на предучилищното и училищното образование, включително относно обучението на българите, живеещи извън Република България. Обединяването на двете дирекции е с цел постигане на по-добро административно управление на процесите и оптимизиране на числеността.

Променя се и дирекцията, която ще подпомага министъра при осъществяването на държавната политика и упражняването на правомощията му в областта на кредитирането на студентите и докторантите и ще координира сътрудничеството с висшите училища, научните организации, Националното представителство на студентските съвети и с банките. До момента отговорна дирекция за изпълнение на цитираните дейности беше дирекция „Финанси“, а предложеното изменение предвижда същите да се осъществяват от дирекция „Висше образование“. Изменението е с цел оптимизиране на процесите в

посочените дирекции, в резултат на което щатната численост на дирекция „Финанси“ ще бъде намалена с една щатна бройка.

При така предложените промени дирекциите в специализираната администрация се намаляват с една. Общата численост на персонала на Министерството на образованието и науката от 379 щатни бройки се намалява на 375 щатни бройки. Променя се числеността на отделни административни звена при спазване на задължителните нормативи за численост на администрацията съгласно Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията.

Нарасналите отговорности за Министерството на образованието и науката във връзка с допълнителните функции и задължения относно изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост представляват сериозно предизвикателство пред ведомството. Също така, в резултат на проведените мерки за прекратяване на служебните правоотношения на служители, придобили или упражнили право на пенсия при условията на Кодекса за социално осигуряване, през месец декември 2021 г. бяха освободени 25 служители, като техните задължения и отговорности бяха разпределени към останалите служители, повишавайки тяхната натовареност и служебна ангажираност. Наред с това, в министерството е налице продължаваща негативна тенденция на липса на експерти по голяма част от общообразователните учебни предмети и невъзможност за заемане на длъжностите за тях поради ниско заплащане, спрямо обема на отговорностите, и дисонанс с по-високото заплащане на педагогическите специалисти в системата на училищното образование, което от своя страна е в процес на постоянно увеличаване в последните години. По този начин МОН губи своята конкурентоспособност като работодател и отчита трудности за набиране на подготвени експерти, необходими за качествено и ефективно изпълнение на дейностите, ангажиментите и политиките в сферата на образованието. Това, в допълнение с посоченото по-горе прекратяване на служебните правоотношения със служителите в пенсионна възраст, води в някои случаи и до необходимост от търсене и използване на експертиза извън министерството, поради посочената липса на експерти със специфичен професионален опит и знания. Не на последно място, наблюдават се и чувствителни различия в заплащането за еднакъв труд между МОН и други аналогични административни структури.

През последните две години системата на Министерството на образованието и науката бе изправена пред големите предизвикателства, изискващи пълна мобилизация на наличния човешки ресурс, породени от епидемията от COVID-19 и започналите в началото на 2022 г. военни действия в Украйна. Конкретно това се изразяваше в

планиране в спешен порядък, въвеждане и изпълняване на мерки за обучение от разстояние в електронна среда на децата и учениците, изследване на учениците с тестове за COVID-19 с оглед осигуряване на присъствен образователен процес в училищата, носене на защитни маски за лице и др. По отношение на събитията в Украйна МОН бе ангажирано с настаняването в студентските общежития на част от лицата, търсещи временна закрила в Република България, с цел осигуряването на временно задоволяване техните жилищни нужди, приемането и включването на лицата в училищна възраст в системата на училищното образование с оглед продължаване на обучението, както и много други дейности, произтичащи от двете събития.

Очакваният резултат от предложения проект на акт е постигане на по-високо общо ниво при изпълнение на дейностите, свързани с подпомагането на министъра при провеждането на държавната политика в областта на образованието и науката, както и оптимизиране на организацията и разпределяне на функциите между звената в МОН за повишаване ефективността на тяхната работа.

С проекта на акт се предвижда и изменение в Постановление № 13 от 2018 г. на Министерски съвет за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката (обн. ДВ, бр. 12 от 2018 г.), с което генералният директор на Националния институт по метеорология и хидрология да бъде заличен като разпоредител с бюджет в системата на МОН, в резултат на преминаването на института като юридическо лице на подчинение на министъра на околната среда и водите с Постановление № 150 от 5 юли 2022 г. за изменение и допълнение на правилника за устройството и дейността на националния институт по метеорология и хидрология (обн. ДВ, бр. 53 от 2022 г.).

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се въвежда европейско законодателство, поради което не е изготвена и приложена справка за съответствие с европейското право.

Съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на Постановление е публикуван на интернет страницата на Министерство на образованието и науката и на Портала за обществени консултации, заедно с доклада на министъра на образованието и науката, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет. На основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от закона, срокът за предложения и становища по проекта е 14 дни. По-краткият срок се налага във връзка с осъществяването на функциите и дейностите по отношение започналото изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост в сектор образование и наука.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 1 и 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката.

ПРОФ. САШО ПЕНОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ